

Oekraïens hooggerechtshof stelt dat religieuze overtuiging burgers niet vrijstelt van militaire dienst in oorlogstijd

<https://kyivindependent.com/ukrainian-supreme-court-rules-religious-belief-does-not-exempt-citizens-from-military-service-during-wartime/>

Het Oekraïense Hooggerechtshof oordeelde dat burgers militaire dienst in oorlogstijd niet kunnen weigeren op grond van hun geloofsovertuiging en benadrukte dat de verplichting om de natie te verdedigen voor alle Oekraïners geldt tijdens de grootschalige invasie van Rusland, aldus het persbureau van het hof op 1 mei.

De uitspraak komt voort uit een zaak waarbij een lid van de Jehovah's Getuigen betrokken was, een religieuze groepering waarvan de leer elke vorm van militaire dienst verbiedt. Lagere rechtbanken hadden een man veroordeeld omdat hij zich niet had gemeld bij een militair rekruteringskantoor nadat hij een oproep had ontvangen. Hij werd tot drie jaar gevangenisstraf veroordeeld op grond van artikel 336 van het Oekraïense wetboek van strafrecht voor het ontduiken van de dienstplicht tijdens de mobilisatie.

De verdediging van de man voerde aan dat zijn weigering was gebaseerd op diepgewortelde religieuze overtuigingen en dat strafrechtelijke vervolging in zo'n geval niet van toepassing zou moeten zijn. Het Hooggerechtshof handhaafde echter de veroordeling, onder verwijzing naar de staat van beleg en de dringende noodzaak van nationale verdediging.

“Oekraïne heeft alternatieven geïntroduceerd voor (verplichte) militaire dienst in vreedstijd en Oekraïense burgers kunnen daar vrijelijk gebruik van maken,” zei het hof in een verklaring. “Echter, in oorlogstijd, tijdens mobilisatie en defensieve oorlog, wordt de plicht om Oekraïne te verdedigen, dat agressief is aangevallen door de Russische Federatie, opgelegd aan alle burgers van Oekraïne, ongeacht hun religie.”

Het Hof voegde eraan toe dat de huidige staat van defensieve oorlog van Oekraïne tegen een veel groter en zwaarder bewapend Rusland een “uitzonderlijke publieke behoefte” vormt, die beperkingen op bepaalde vrijheden rechtvaardigt, waaronder religieuze vrijstellingen van militaire dienst.

Verwijzend naar eerdere uitspraken van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, erkende het Hooggerechtshof het belang van een evenwicht tussen vrijheid van godsdienst en verplichtingen van de staat. Het merkte op dat geen enkele uitspraak van het EHRM een vergelijkbare zaak heeft behandeld waarbij sprake is van een oorlog op zo'n grote schaal en een nationale bedreiging.

De uitspraak komt in een bredere strijd van Oekraïne om het personeelstekort in de frontlinies aan te pakken. Op 11 februari introduceerde de regering een eenjarig vrijwilligerscontract voor burgers tussen 18 en 24 jaar, waarbij 1 miljoen Hr (24.000 dollar) aan eenmalige steun wordt geboden en maandelijkse betalingen van maximaal 120.000 Hr (3.000 dollar). Vrijwilligers krijgen ook voordelen op het gebied van huisvesting en reizen na afloop van hun dienstverband.

Het initiatief is bedoeld om jongere rekruten aan te trekken zonder de dienstplichtige leeftijd te verlagen van 25 naar 18 jaar, een stap waar de VS op had aangedrongen, maar waar de Oekraïense president Volodymyr Zelensky zich tegen verzette omdat dit de toekomst van Oekraïne op de lange termijn zou kunnen schaden.

Toch heeft het plan kritiek uitgelokt bij de huidige dienstleden, die zeggen dat ze minder voordelen krijgen dan nieuwe vrijwilligers. “Waarom zijn degenen die eerder dienst namen in een slechtere

positie?” vroeg Alina Mykhailova, een Oekraïense paramedicus en soldaat in een Facebook-post in februari.